

Nummer : R26.035
Onderwerp : Perspectiefnota 2026

Aan de raad

Inleiding

De perspectiefnota heeft een tweeledige functie:

1. Kaderstelling: de raad krijgt inzicht in hoofdlijnen om kaders vast te stellen voor de ontwerpbegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030.
2. Voortgang en financiële actualisatie: informatie over de uitvoering van de lopende begroting, financiële afwijkingen en de actuele financiële positie van de gemeente.

De perspectiefnota 2026 is hét kaderstellende document op het gebied van beleid en financiën. De nota geeft een eerste schets van de beleids- en financiële ontwikkelingen voor de volgende begroting.

Financiële samenvatting

In de bijgevoegde perspectiefnota sluit het planjaar 2027 met een structureel tekort van € 452.000. Dit saldo is het resultaat na bijstellingen van bestaand beleid, actualisatie van het meerjarenprogramma, verwerking van het Coalitieakkoord 2026–2030 en de inzet van 10% van de vrije ruimte binnen de algemene reserve in 2027. In meerjarig perspectief loopt het structurele tekort op tot € 2.246.000 in 2030. Op basis van deze perspectiefnota zal, in samenwerking met uw raad, stapsgewijs moeten worden toegewerkt naar een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Voorstel

1. De perspectiefnota 2026 vast te stellen en de in de perspectiefnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2026 en volgende te accepteren;
2. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2026 geplande activiteiten met een A-rubricering;
3. in te stemmen met de bij de hoofdtaakvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
4. de 5^e begrotingswijziging 2026 vast te stellen;
5. de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2025 vast te stellen.

Beoogd effect

De perspectiefnota 2026 vormt de opmaat naar de begroting 2027-2030. In deze nota schetsen wij de hoofdlijnen van het beleid voor 2027, inclusief de financiële ontwikkelingen en gewenste budgetmutaties. Hiermee wordt uw raad vroegtijdig geïnformeerd over ontwikkelingen en keuzes die richting geven aan de begroting 2027-2030. De behandeling van de perspectiefnota biedt uw raad vervolgens de gelegenheid om kaders mee te geven voor het opstellen van de begroting.

Argumenten

1.1 In te stemmen met de actualisatie van het bestaande beleid.

In de perspectiefnota zijn ontwikkelingen, knelpunten, afwijkingen of noodzakelijke aanpassingen in bestaand beleid vertaald. De perspectiefnota beschrijft daarmee de incidentele en structurele mee- en tegenvallers voor zover bekend, ten tijde van het opstellen van de per-

Team:
BV

Behandelend ambtenaar:
Frank Castelijns

Telefoonnummer:
0497-361636

spectiefnota (inclusief structurele doorwerking mutaties jaarrekening). De perspectiefnota geeft de situatie per ultimo april weer.

1.2 In deze perspectiefnota is de financiële paragraaf uit het coalitieakkoord 2026-2030 verwerkt.

Op 7 mei 2026 is het coalitieakkoord 'Koers houden in uitdagende tijden' vastgesteld. In dit akkoord is een globale financiële vertaling opgenomen van een aantal voorgenomen maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in de bijgevoegde perspectiefnota. Op enkele onderdelen wijkt de verwerking af van het coalitieakkoord, omdat nadere doorrekening of praktische uitwerking heeft geleid tot aangepaste voorstellen.

1.3 10% van de algemene reserve ingezet ter dekking van de structurele lasten in 2027.

Vanwege het verslechterde financieel perspectief wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de algemene reserve in 2027 in te zetten ter dekking van structurele lasten. Sinds 2024 geldt er een verruiming binnen het financieel toezichtkader van provincies. Normaal gesproken mag incidenteel geld (reserves) niet worden ingezet voor de dekking van structurele lasten. Als uitzondering hierop mogen gemeenten, onder bepaalde voorwaarden, 10% van het vrij besteedbare surplus in de algemene reserve aanmerken als structurele baat. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- Er moet sprake zijn van een surplus. Dat is het deel van de algemene reserve dat boven het benodigde weerstandsvermogen uitkomt.
- De solvabiliteit moet minimaal 20% blijven. Ook na inzet van de maatregel.
- De provincie (toezichthouder) moet het aannemelijk vinden.

Het voorgestelde in te zetten bedrag in 2027 betreft € 1,433 miljoen, overeenkomend met 10% van de beschikbare vrije ruimte.

Aan deze maatregel zijn echter ook kanttekeningen verbonden. De algemene reserve is immers eindig, terwijl structurele lasten een blijvend karakter hebben. Daarmee biedt deze maatregel op langere termijn geen duurzame oplossing voor het structurele begrotingsevenwicht. Bovendien is de inzet afhankelijk van de beschikbare reservepositie. Wij stellen daarom voor deze maatregel uitsluitend in te zetten als overbruggingsinstrument. De inzet van de algemene reserve creëert tijd en ruimte om te werken aan een structureel herstel van een financieel gezonde begroting.

2.1 Het is een bevoegdheid van de raad investeringskredieten (uit het meerjarenprogramma) beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van beleid in het komende begrotingsjaar.

In deze perspectiefnota hebben we naast actualisatie van het bestaande beleid ook het bestaande meerjarenprogramma geactualiseerd en op onderdelen geherprioriteerd. Deze mutaties vloeien enerzijds voort uit besluitvorming door uw raad en anderzijds door nieuwe ontwikkelingen.

3.1 Met de vaststelling van de perspectiefnota wordt de raad gevraagd in te stemmen met de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Het vormen van en beschikken over reserves is de bevoegdheid van de raad. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd of waarover de raad in het betreffende begrotingsjaar niet alsnog een besluit heeft genomen zijn onrechtmatig.

4.1 Door vaststelling van de 5^e begrotingswijziging 2026 worden budgetten geautoriseerd door de raad.

De financiële uitkomsten voor dienstjaar 2026 worden middels vaststelling van de 5^e begrotingswijziging 2026 geautoriseerd. De (structurele) financiële uitkomsten ná planjaar 2026 werken door naar de nieuwe planperiode 2027-2030 c.q. de ontwerpbegroting 2027.

5.1 Het vaststellen van grondexploitaties is een bevoegdheid van de raad.

De bijgevoegde 'Meerjarenprognose Grondexploitaties 2025' (MPG) wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad. De MPG bevat alle actuele grondexploitaties van de gemeente Bladel. Besluiten binnen de vastgestelde exploitaties zijn een bevoegdheid van het college. Uit de herziene grondexploitaties volgen de geraamde kosten en opbrengsten voor de jaarschijven 2026-2030. De geactualiseerde kostenbegrotingen van de lopende grondexploitaties zijn meerjarig verwerkt in de perspectiefnota 2026, zodat de meerjarenraming een actueel beeld

geeft. In de herziene grondexploitaties zijn alle actuele inzichten verwerkt. Een vastgestelde exploitatie is de basis voor de verdere planontwikkeling en budgetverlening.

Kanttekeningen

1.1 Door middel van de perspectiefnota wordt de raad in een vroegtijdig stadium betrokken bij de totstandkoming van de begroting 2027 en kan de raad hieraan richting geven.

De perspectiefnota kan gewijzigd vastgesteld worden.

1.2 Ondanks de genomen maatregelen laat de perspectiefnota nog steeds structurele tekorten zien voor de jaren 2026-2030.

De bijgevoegde versie van de perspectiefnota laat forse structurele tekorten zien. Op basis van deze cijfers staat de gemeente voor een financiële opgave richting de opstelling van de ontwerpbegroting 2027. De gemeentelijke begroting 2027 dient reëel en structureel in evenwicht te zijn. Met andere woorden: structurele uitgaven moeten worden gedekt met structurele inkomsten, op basis van realistische ramingen. Dat is op basis van deze perspectiefnota niet het geval.

Deze opgave pakken wij in twee stappen aan. Allereerst werken wij toe naar een structureel sluitende begroting 2027, die in november 2026 aan uw raad wordt voorgelegd. Mede door de inzet van 10% van de vrije ruimte binnen de algemene reserve bedraagt de huidige structurele opgave voor 2027 € 452.000. De uiteindelijke omvang van deze opgave is echter nog sterk afhankelijk van de uitkomsten van de meicirculaire 2026. Samen met de uitwerking voor de meicirculaire komen we met een voorstel om de komende maanden te komen tot een structureel sluitende begroting voor 2027.

Gelijktijdig werken wij aan een structurele oplossing voor de jaren 2028 en verder. In de raadsvergadering van september 2026 komen wij met een procesvoorstel om, samen met uw raad, stap voor stap toe te werken naar een structureel sluitende perspectiefnota 2027 voor alle planjaren. Onderdeel daarvan is een verkenning van sturingsmogelijkheden onder andere binnen het Sociaal Domein om mogelijkheden inzichtelijk te maken, waarmee later eventuele weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt.

1.3 De meicirculaire 2026 is nog niet verwerkt in de perspectiefnota

De algemene uitkering is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten, zo ook voor gemeente Bladel. De gemeente krijgt circa 60% van haar inkomsten van het Rijk. Via circulaire informeert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gemeenten over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De eerstvolgende circulaire zal naar verwachting eind mei 2026 verschijnen.

In de voorliggende perspectiefnota is reeds rekening gehouden met een indicatie van de loon- en prijscompensatie (LPO) die we ontvangen via de algemene uitkering. We houden rekening met een LPO-compensatie van ca. € 1,0 mln. vanaf 2027. Bij de meicirculaire, welke naar verwachting eind mei verschijnt, worden we weer opnieuw geïnformeerd over de hoogte van de algemene uitkering. Wij zullen u dan zo snel als mogelijk informeren over de gevolgen, zodat de effecten van de meicirculaire kunnen worden betrokken bij de besluitvorming van de perspectiefnota.

Financiën

In het onderstaand overzicht treft u de geactualiseerde meerjarenraming aan waarin alle in de perspectiefnota weergegeven mutaties zijn verwerkt.

meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000,-)	2026	2027	2028	2029	2030
structureel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2026	n -614	v 171	v 25	n -144	n -144
mutaties perspectiefnota	n -2.515	n -2.711	n -2.444	n -1.910	n -1.600
mutaties meerjarenprogramma	v 569	v 655	v 421	v 584	n -502
structureel meerjarenperspectief a	n -2.560	n -1.885	n -1.998	n -1.470	n -2.246
Inzet 10% vrije ruimte van de Algemene reserve		1.433			
structureel meerjarenperspectief na inzet 10% AR a	n -2.560	n -452	n -1.998	n -1.470	n -2.246
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 4e wijziging 2026	n -360	n -4	v 86	v 86	v 86
mutaties perspectiefnota	n -299	n -3	n -3	n -3	v 46
incidenteel meerjarenperspectief b	n -659	n -7	v 83	v 83	v 132
totaal begrotingsresultaat a+b	n -3.219	n -459	n -1.915	n -1.387	n -2.114
reeds geraamde mutaties algemene reserve	v 974	n -167	n -111	v 58	v 58
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve	n -2.245	n -626	n -2.026	n -1.329	n -2.056

(- =nadeel en +=voordeel)

Planjaar 2027 sluit met een structureel tekort van € 452.000. Bij de vaststelling van de begroting 2027 (raadsvergadering november 2026) dient het saldo structureel en reëel in evenwicht te zijn. Voor de uiteindelijke financiële opgave zijn we nog sterk afhankelijk van de uitkomsten van de meicirculaire 2026. Samen met de uitwerking voor de meicirculaire komen we met een voorstel om te komen tot een structureel sluitende begroting voor 2027.

In meerjarig perspectief bezien sluit de perspectiefnota met een structureel tekort van € 2.246.000 in 2030. Om te komen tot een structureel sluitende meerjarenraming werken we aan een structurele oplossing. In de raadsvergadering van september 2026 komen wij met een procesvoorstel om, samen met uw raad, stap voor stap toe te werken naar een structureel sluitende perspectiefnota 2027 voor alle planjaren.

Nadat wij de financiële consequenties van de meicirculaire financieel vertaald hebben voor onze gemeente zullen wij uw raad hiervan mededeling doen, zodat de financiële consequenties van de meicirculaire betrokken kunnen worden bij de besluitvorming over deze perspectiefnota.

Prognose algemene reserve

De prognose van de algemene reserve begeeft zich voor de gehele planperiode boven de vastgestelde ondergrens. Dit betekent dat de geprognosticeerde omvang meer dan voldoende is om onze risico's op te vangen. In het meerjarig verloop is echter wel een sterke afname van de omvang te zien. Dit komt door een aantal voorgenomen bestedingsvoorstellen, met name in de planjaren 2029 en 2030. Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve is als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	1.630	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	18.565	16.426	15.279	15.279	6.767
d. stand algemene reserve eind van het jaar	16.426	15.279	15.279	6.767	6.767
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar): d - a	14.048	12.901	12.901	4.389	4.389
f. ratio algemene reserve eind van het jaar d / c	6,91	6,43	6,43	2,85	2,85
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

Financieel toezicht gemeente

Gedeputeerde Staten houden toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. Heeft de gemeente een begroting die structureel niet in evenwicht is? Dan kunnen zij onder zogenaamd preventief financieel toezicht worden geplaatst.

Repressief toezicht is echter regel. Dit houdt in dat we de begroting direct kunnen uitvoeren, zonder dat hier vooraf goedkeuring van de provincie vereist is. We komen in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn toegezonden.

Er kan volgens de provincie ook geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld, dat het niet toegestaan is om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is.

In de Gemeentewet staat aangegeven dat de raad erop toe ziet dat de (meerjaren)begroting in evenwicht is. Om repressief toezicht leidend te laten zijn, zal bij de begroting 2027 het begrotingssaldo structureel en reëel in evenwicht moeten zijn.

Communicatie

De communicatie over de perspectiefnota 2026 geschiedt t.z.t. conform de reguliere kanalen.

Uitvoering

Na vaststelling door uw raad wordt deze perspectiefnota 2026 samen met de bijbehorende begrotingswijziging op grond van de Gemeentewet binnen twee weken opgestuurd naar Gedeputeerde Staten.

Nadat uw raad de perspectiefnota vastgesteld heeft zullen de financiële consequenties in de meerjarenraming worden verwerkt. Binnen de opgenomen kaders, zal ons college de ontwerp-begroting 2027-2030 opstellen.

Anticiperend op de verslechterde financiële situatie wordt, samen met de uitwerking van de meicirculaire, een voorstel voorbereid om de komende maanden te komen tot een structureel sluitende begroting voor 2027. Daarnaast wordt in de raadsvergadering van september 2026 een procesvoorstel aangeboden om, samen met uw raad, stapsgewijs toe te werken naar een structureel sluitende perspectiefnota 2027 voor alle planjaren.

Bladel, 2 juni 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

- a) 26.11425 Perspectiefnota 2026
- b) 26.11072 MeerjarenPrognose Grondexploitaties (MPG)
- c) 26.09859 Ontwerp-raadsbesluit perspectiefnota 2026